

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan varhaiskasvatusjaosto 11.05.2021 § 22

§ 22

Varhaiskasvatuksen palvelusetelin käyttöönoton tilannekatsaus

Valmistelijat / lisätiedot:
Alakoskela Mirva

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen johtaja Mattila Virpi

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan varhaiskasvatusjaosto keskustelee ja merkitsee tiedoksi varhaiskasvatuksen palvelusetelin käyttöönoton tilannetta koskevan esittelyn.

Käsittely

Päätös

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan varhaiskasvatusjaosto

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Espoossa yksityisen varhaiskasvatuspalvelun järjestämiseen on useita eri vaihtoehtoja. Uutena yksityisen varhaiskasvatuspalvelun järjestämistapana otetaan käyttöön 1.8.2021 alkaen varhaiskasvatuksen palveluseteli, josta kaupunginvaltuusto on tehnyt määrärahapäätöksen vuodelle 2021 talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Tämän päätöksen mukaisesti on edetty kevään 2021 aikana palvelusetelin käyttöönoton valmistelussa. Palveluseteli otetaan Espoossa käyttöön yksityisissä päiväkodeissa järjestettävissä varhaiskasvatuspalveluissa.

Palvelusetelin käyttöönottoa varten on toiminut kaupungin sisäinen valmisteluryhmä, joka on kokoontunut kevään 2021 aikana säännöllisesti. Työryhmän tehtävänä on huolehtia palvelusetelin valmistelusta, tarkentaa yhteisesti työnjakoa ja aikataulua sekä seurata palveluseteliin liittyen eri prosessien etenemistä. Työryhmässä on n. 10 eri alojen asiantuntijaa.

Hyväksytyt palvelusetelipäiväkodit

Kukin varhaiskasvatuksen yksityinen palveluntuottaja voi valita haluaako hakeutua varhaiskasvatuksen palvelusetelituottajaksi.

Palvelusetelituottajaksi hakeutumista pyydettiin 31.1.2021 mennessä, jotta valmisteluvaiheessa turvataan toiminnan alkaminen 1.8.2021 alkaen

palvelusetelillä. Hakuaikaan mennessä hakemuksia lähetti seuraavat 6 palveluntuottajaa/yritysnimellä hakenutta:

- Touhula Varhaiskasvatus Oy
- Junodel Oy
- Pilke Päiväkodit Oy
- Norlandia Päiväkodit Oy
- Vekara Päiväkodit Etelä-Suomi Oy
- Small folks daycare Oy

Touhula varhaiskasvatus - ketjuun kuuluvat Vekara päiväkodit sekä Small Folks Daycare. Lisäksi Junodel Oy on Pilke Päiväkoteihin kuuluva.

Lähtökohtana on, että palveluntuottaja hakeutuu palvelusetelillä toimivaksi yksiköksi, kun kaikki hakeutumista koskevat ja edellytettävät asiakirjat ovat kunnossa ja valmiina vietäväksi sähköiseen hakeutumisympäristöön (PSOP, Palveluseteli- ja ostopalvelujärjestelmä). Setelituottajaksi hakeutumisessa pyydetään tuottajaa toimittamaan seuraavien osakokonaisuuksien liitteitä:

- Palveluntuottajalta/yritykseltä vaaditut sähköiset liitteet
- Toimipaikkaa koskevat vaaditut sähköiset liitteet
- Vastuuhenkilön / henkilöstön osalta vaaditut sähköiset liitteet
- Palveluntuottajan hinnasto
-

Varhaiskasvatuksen palvelusetelipalvelujen sääntökirjassa määritellään hyväksymiskriteerit palveluntuottajille. Palveluntuottajan tuottamien palvelujen tulee vastata vähintään sitä tasoa, jota edellytetään vastaavalta kunnalliselta toiminnalta.

Palveluntuottajan tulee täyttää palvelusetelisääntökirjassa määritellyt ehdot. Hakeutumalla palvelusetelituottajaksi palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan Espoon kaupungin varhaiskasvatuksen palvelusetelisääntökirjaa. Palveluntuottajaksi hyväksyminen edellyttää palveluntuottajalta varhaiskasvatuksen palvelusetelisääntökirjan lukemista ja hyväksymistä.

Palvelusetelituottajien listalle (www-sivuilla) ja Espoon kaupungin hallinnoimaan eVaka-järjestelmään lisätään ne tuottajat, joista on tehty hyväksymispäätös toimia palvelusetelipäiväkotina.

Palvelusetelituottajien hakemusten käsittelyssä pyritään joustavuuteen ja huomioimaan toivottu toiminnan aloittamisajankohta palvelusetelillä. Mikäli tuottaja tavoittelee aloittamista palvelusetelillä esimerkiksi 1.8. alkaen, tulee hakemuksen kaikki tarvittavat liitteet olla ajoissa PSOP-järjestelmässä. Käsittelyssä on huomioitava myös esim. kesäajan lomajaksot hakemusten käsittelijöiden ja päättäjien osalta.

Kevään aikana on 22 toimintayksikköä, jotka ovat hakeneet palvelusetelillä toimiviksi päiväkodeiksi. Niistä yksi on ruotsinkielinen ja muut suomenkielisiä päiväkoteja. Hakeneista toimintayksiköistä yksi sijaitsee Espoon kuntarajojen ulkopuolella Kauniaisissa. Jotta hyväksymisprosessissa noudatetaan lautakunnan hyväksymää palvelusetelin sääntökirjaa, ko. toimintayksikköä ei ole vielä voitu hyväksyä tähän mennessä espoolaisille lapsiperheille palvelusetelipäiväkodiksi. Sääntökirjan muutos valmistellaan lautakunnan käsiteltäväksi, jonka jälkeen hakemus käsitellään.

Hyväksytyt toimintayksiköt/yksikköä/alueella (n=21)

Espoonlahti	7
Espoon keskus	3
Leppävaara	3
Tapiola	3
Matinkylä-Olari	4

Hyväksytyt palvelusetelipäiväkodit sekä niiden perimät lisämaksut palvelualueittain:

Leppävaara

<u>Pilke Tuulikello</u>	0 €
<u>Pilke Siru</u>	0 €
<u>Pilke Kilo</u>	0 €

Tapiola

<u>Pilke Laajalahti, Espoo</u>	0 €
<u>Touhula Seaside International</u>	50 €
<u>Touhula Innopoli International</u>	50 €

Matinkylä-Olari

<u>Pilke Maria Montessori</u>	30 €
<u>Pilke Merituuli</u>	30 €
<u>Pilke Kattimatti</u>	30 €
<u>Touhula Tikasmäki</u>	12 €

Espoonlahti

<u>Pilke Merikatti</u>	30 €
<u>Pilke Merikisu</u>	30 €
<u>Pilke Kissankulma</u>	30 €
<u>Luontopäiväkoti Tenava-Tilli</u>	25 €
<u>Liikuntapäiväkoti Areena</u>	15 €
<u>Touhula Vekaralahti</u>	12 €
<u>Touhula Vekaravuori</u>	12 €

Espoon keskus

<u>Tenava-Kärry</u>	50 €
<u>Touhula Palolampi</u>	12 €
<u>Touhula Fallåker</u>	12 €

Ruotsinkieliset päiväkodit

Pilke Aftonstjärnan

0 €

Palveluntuottaja voi halutessaan periä 0-50 euroa kuukaudessa kunnallista varhaiskasvatusta kalliimpaa varhaiskasvatusmaksua. Tähän mennessä hyväksytyistä palvelusetelipäiväkodeista 3 on ilmoittanut perivänsä max. 50 € hintakaton varhaiskasvatuksen asiakasmaksun (perheen omavastuuosuus) 288 €:n lisäksi. Palveluntuottajan tulee kohdella asiakkaita yhdenvertaisesti ja hinnoittelun tulee olla läpinäkyvää.

Hyväksytyissä palveluseteliyksiköissä (21) on yhteensä 1470 lapsipaikkaa. Hyväksytyistä seteliyksiköistä on kahdeksan myös Ovalan hyväksymä esiopetuksen järjestämispaikka tulevalle toimintakaudelle 2021 – 2022. Lähtökohtana on, että ko. yksiköt järjestävät esiopetukseen liittyvän varhaiskasvatuksen palvelusetelillä. Esiopetusta (20 tuntia viikossa) ei voi järjestää palvelusetelilain mukaan palvelusetelillä.

Palvelusetelin hakijatilanne (lapset)

Perhe voi hakea kunnalliseen varhaiskasvatukseen ja palvelusetelipaikkaan samanaikaisesti saman hakujärjestelmän kautta (eVaka). eVaka sähköinen toiminnanohjausjärjestelmä myös mahdollistaa kunnalliseen ja palvelusetelillä haettavien varhaiskasvatuspaikkojen samankaltaisen käsittelyn lapsiperheiden näkökulmasta, koska molempia haetaan saman järjestelmän kautta.

Palveluseteli voidaan myöntää lapselle, joka olisi muutoinkin oikeutettu varhaiskasvatukseen Espoon kaupungin kunnallisessa varhaiskasvatuksessa ja lapsella tulee olla väestötietojärjestelmään rekisteröitynä vähintään tilapäinen osoite Espoossa. Palvelusetelipäätös tehdään, kun varhaiskasvatus kestää vähintään yhden (1) kuukauden. Päätös varhaiskasvatuksen järjestämisestä palvelusetelillä tehdään enintään 31.7. asti sinä vuonna, kun lapsen oikeus esiopetukseen alkaa. Palveluseteliä ei voi saada enää elokuun alkuun ennen oppivelvollisuuden alkamista.

Varhaiskasvatuksen palvelusetelin asiakkuus ei synny ns. automaattisesti. Tämä tarkoittaa, että kaikkien halukkaiden perheiden tulee hakea palveluseteliä, uusien varhaiskasvatuksen asiakkaiden sekä nykyisten päiväkodeissa jo kirjoilla olevien lasten perheiden. Esiopetusvuodeksi palveluseteliä haetaan erikseen, jos lapsi tarvitsee esiopetuksen lisäksi liittyvää varhaiskasvatusta. Esiopetukseen palveluseteliä ei myönnetä.

Kevään aikana palvelusetelihakemusten avauduttua maaliskuun alkupuolella on ollut viikoittaista setelihakemusten kasvua.

Lapsikohtaisen palvelusetelin hakutilanne (26.4.2021) perheen ensisijainen toive palvelusetelille:

	Perheen esittämä 1.toive setelille	% osuus hakeneista (593)
Leppävaara (itä + länsi)	124	21
Espoon keskus (etelä+pohjoinen)	91	15
Tapiola	54	9
Espoonlahti	251	42

Matinkylä-Olari	73	12
yhteensä	593	

Lisäksi palvelusetelihakemuksissa on 47 hakemusta, joissa perhe on hakuvaiheessa esittänyt 2. tai 3. vaihtoehdoksi setelitoiveen. Yhteensä on 640 palvelusetelihakemusta, joissa kuntalainen on kirjannut palvelusetelin varhaiskasvatuksen järjestämistoiveeksi. Hakemuksista kohdistuu esiopetusikäisiin yhteensä 36 hakemusta. Huoltaja voi lukea palvelusetelipäätöksen eVakasta tai postitse (suomi.fi). Huoltaja tekee varhaiskasvatussopimuksen palveluntuottajan kanssa.

Kevään aikana 2021 palvelusetelin valmistelun toimenpiteitä:

- Palvelusetelin sääntökirjan päivitys (yleinen ja erityinen osa): Sääntökirjan erityisen osan muutostarpeet varhaiskasvatuksen sähköisen toiminnanohjausjärjestelmän (eVakan) käyttöönotosta palvelusetelitoiminnassa. Lisäksi sääntökirjapäivityksessä huomioitiintalous- ja laskutusasioihin liittyvät muutokset. Sähköinen toiminnanohjausjärjestelmä sujuvoittaa palveluseteliprosesseja ja tarvittavia tietojen päivityksiä sekä vahvistaa asiakirjojen digitaalisessa muodossa ollessaan tietoturvaa ja -suoja.
- Esiopetuskorvaus: Korvaus esiopetuksen järjestämisestä varhaiskasvatuksen palvelusetelipäiväkodeissa
- 5- vuotiaille maksuton varhaiskasvatus palveluseteliyksiköissä
- Sisaruslisän maksaminen perheelle, kun lapsi on palveluseteliyksikössä
- Hyväksytyille palveluntuottajille (21) on järjestetty eVakaan liittyvää koulutusta maaliskuussa (2 samansisältöistä koulutusta)
- Palveluseteliä koskevien asiakaspäätöspohjien luominen (setelin myöntämisestä/sijoituksesta ja palvelusetelin arvosta)
- Päivitetyt tietosuojaselosteet
- Palveluseteliin liittyvien prosessien kuvaamista (palveluntuottajaksi hakeutumisen prosessi, palvelusetelin hakemisprosessi (asiakas), setelihakemuksen kunnan käsittelyprosessi, palveluntuottajan hakemuksen käsittelyprosessi, taloushallinnon prosessit mm. palvelusetelin arvon määrittäminen, laskutusohjeet tuottajille)
- Vastuualueiden sopimista palveluseteliin liittyen palvelusetelin hakuprosessia (asiakkaan vastuu, palveluntuottajan sekä varhaiskasvatuksen palveluohjaajan)

Palvelusetelistä viestintä ja tiedotus

Varhaiskasvatuksen palvelusetelin tiedottamisessa tavoitteena on viestinnän monikanavaisuus. Olennaista on myös tiedottaminen kaupungin sisäisesti eri toimijoille ja henkilöstölle sekä tiedottaminen organisaation ulkopuolisille tahoille. Tiedottamisessa huomioidaan eri kohderyhmät ja tiedon saavutettavuus ja helppous.

Palvelusetelistä on laitettu kevään aikana tietoa kaupungin www-sivuille. Tieto löytyy varhaiskasvatuksen- sivuilta useammasta kohdasta. Tietoa on jaettu a) palveluntuottajille sekä b) lapsiperheille/kuntalaisille. Varhaiskasvatuksen mediatiedote julkaistiin 10.3.2021.

Espoonlahden alueella on järjestetty alueellinen tilaisuus lapsiperheille, jossa mm. kerrottu palvelusetelistä. Kevään aikana on laadittu useita eri tiedotteita/infokirjeitä palveluntuottajille. Lisäksi on työstetty palvelusetelin viestintää ja markkinointia koskevaa viestintäsuunnitelmaa. Yksityisille varhaiskasvatuksen palveluntuottajille (sisältäen myös

palvelusetelituottajat) on käytössä Espoon kaupungin sähköinen Yksityisen varhaiskasvatuksen ekstranet. Ko. materiaalipankista löytyy tietoa mm. varhaiskasvatuksen turvallisuuden, terveyden ja pedagogiikan suunnittelun tueksi materiaalia, joita palveluntuottaja voi hyödyntää omien suunnitelmien laatimisessa.

Yksityisen varhaiskasvatuksen toimintaohjeiden päivittämistä palveluseteli huomioiden

- Espoon suomenkielisen varhaiskasvatuksen toimintaohje yksityisille varhaiskasvatuksen palveluntuottajille / Yksityisen varhaiskasvatustoiminnan aloittaminen, lopettaminen sekä muutokset toiminnassa
- Yksityisen varhaiskasvatuksen auditoinnin, valvonnan ja ohjauksen dokumentointimateriaalia palvelusetelille
- Starttiraha- avustus periaatteet päivitetty palvelusetelin näkökulmasta 1.5.2021 alkaen (Starttiraha-avustusta maksetaan vuosittain enintään suomenkielisen varhaiskasvatuksen talousarvioon varatulle määrälle uusia varhaiskasvatuspaikkoja. Starttirahaa kohdennetaan alueille, joilla on erityistä kysyntää uusista varhaiskasvatuksen lapsipaikoista).

Palveluseteliin liittyviä tulevia jatkotoimenpiteitä

- Palveluseteliyksiköissä sijaitsevien lasten kasvun ja oppimisen tukeen rekrytoidaan toukokuun aikana 2 laaja-alaista varhaiskasvatuksen erityisopettajaa (KH:n päätös lisävakansseista joulukuussa 2020).
- Suomenkielisessä varhaiskasvatuksen tulosyksikössä sisäisiä järjestelyjä henkilöstöressurssoinnissa liittyen mm. yksityisen varhaiskasvatuksen ohjaukseen, valvontaan ja neuvontaan, jolla tuetaan myös palvelusetelin käyttöönoton alkamista elokuusta 2021 alkaen.
- Palvelusetelin toimintayksiköiden (päiväkotien) lisääminen kaupungissa
- Palveluseteliyksiköiden pedagogisen ja toiminnallisen valikon laajentaminen, kuten seteliyksiköitä eri kielipainotuksilla ja pedagogisilla painotuksilla
- Lapsikohtaisten palvelusetelihakemusten määrän kasvu (asetetut tavoitemäärät palvelusetelille) palvelusetelistä tiedottamista kunnan lapsiperheille
- Palvelusetelistä perustietoa uusille yksityisille palveluntuottajille
- Palvelusetelistä tiedottamista ja eri vaihtoehtojen kartoittamista niille, jotka harkitsevat siirtymistä setelipäiväkodiksi tai uuden toiminnan aloittamista
- Palveluseteli käyttöön Espoon kuntarajojen ulkopuolisiin lähikuntiin ja siellä sijaitseviin toimintayksiköihin (edellyttää sääntökirjan päivittämistä ja käsittelyä). Yksityisen toiminnan valvontavastuu on jatkossakin päiväkodin sijaitsemassa kunnassa.
- Muiden kuntien/kaupunkien seutukuntien ratkaisut, seudullinen/kuntien välinen mahdollinen yhteistyösopimus palveluseteliä koskien palveluseteliä koskevista talousprosesseista lisätyökaluja, mm. www-sivuille tiedot tulorajoista, sekä laskuri, linkki psop- järjestelmään
- eVaka toiminnanohjausjärjestelmäkoulutuksia palveluntuottajille järjestetään 19.5, 20.5. sekä 17.6.
- Syksyllä 2021 tulossa koulutus palveluseteli- ja ostopalveluyksikön vastuuhenkilöille arkistoinnista ja säilytysaikaohjeista

Jatkossakin, palvelusetelin näkyvyys ja tiedonsaannin ja löytämisen helppous kuntalaisille tulee turvata. Varhaiskasvatuksen palveluseteli on kaupungin yhteinen asia lakisääteisen varhaiskasvatuspalvelun järjestämiseksi yhteistyössä eri toimialojen ja palveluntuottajien kanssa, jotta yksityisen varhaiskasvatuksen saatavuutta kaikille lapsiperheille voidaan parantaa sekä yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta palvelukokonaisuudessa kasvattaa. Kunnallinen ja yksityinen varhaiskasvatus ovat jatkossakin espoolaisille lapsiperheille rinnakkaisia varhaiskasvatuspalveluja järjestämistapoja.

Päätöshistoria